

## Bemærkninger til forslaget

### Almindelige bemærkninger

Vækst er på alles læber i disse år. Efter en periode, hvor der blev lagt vægt på at spare op – både privat og kollektivt – og hvor grunden blev lagt til en omfattende folkelig vilje til at spare på ressourcerne, er det nu en ukritisk vækst, det gælder.

Det gælder globalt, hvor alle valfarter til vækstraternes nye mekkaer f.eks. i det kommunistiske Kina, hvor industriens årlige væksttal ligefrem er nået over de 20 procent. I USA stiger forbruget.

Samtidig har angsten for, at Europa skal falde bag af dansen, sat Europa-Kommissionen i gang med projektet om »Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse«. Det har indtil nu ikke givet andet synligt resultat end arbejdsgrupper om de transeuropæiske netværk inden for trafik, informationsteknologi og energi samt en stadig tydeligere markering af politiske forskelle imellem EU-medlemslandene om strategien – enten den totalliberalistiske eller en mere keynesiansk.

Og det gælder i Danmark, hvor regeringen satser på at øge forbruget på alle områder fra bilsalg til generel opmuntring til at øge forbruget.

Alle steder gælder det, at den miljødiskussion, der satte dagsordenen i en række år i 1980'erne, bliver trængt tilbage. Alle er blevet lidt grønne, men oftest bliver det grønne kun til en diskussion om, hvorvidt det er muligt at forringe miljøet lidt mindre. Desværre ikke den nødvendige diskussion om, hvordan det er muligt at udvikle en model for øget beskæftigelse, uddannelse og livskvalitet samtidig med, at ressourcerne nedsættes, energiforbruget nedsættes og alle indstiller sig på mindre forbrug og mindre affaldsproduktion i den rige del af verden.

Det kan undre, at denne udviklingstendens bliver så stærk umiddelbart efter Rio-topmødet, men grunden skal nok findes i, at det efter Rio er nødvendigt, at grøn tænkning vinder kampen om økonomien. Og her står den traditionelle økonomiske tænkning utrolig stærkt.

I stedet for den traditionelle vækstpolitik er det den økologiske nødvendighed, der skal påvirke økonomien, dvs. at økonomien skal styres af overordnede miljøsyn, f.eks. gennem en økologisk skattereform, som Weizsäcker har skitseret det, samt gennem politiske prioriteringer.

I Danmark har regeringen nedsat en Vækstkommission uden på nogen måde at inddrage ordet miljø. Det er utrolig afslørende for en gammeldags væksttænkning, der ikke på nogen måde afspejler de reelle problemstillinger, som Danmark står over for de næste år. Desværre afspejler Ministeriet for Erhvervspolitisk Samordnings initiativ fra december 1993 en grundlæggende fejltagelse i regeringens økonomiske politik. Skrotpræmien for at opmuntre bilsalget er det mest outrerede eksempel på denne politik.

Nogle lider af den fejlopfattelse, at der blot er tale om mindre korrektioner for at sikre miljøet. Men det er en afgørende fejl. En kommission vil kunne fremlægge dokumentation for tingenes alvorlige tilstand.

Det vil f.eks. blive en total katastrofe for Østersøens vandmiljø, dersom de øvrige lande rundt om Østersøen blev lige så »effektive« som Danmark, når det gælder landbrugsproduktion. Hvis alle de fattige lande havde råd til at anvende lige så store mængder af gødning, som vi anvender i Danmark, ville Østersøen med sikkerhed dø af overgødning. På samme måde vil det give uoverskuelige skader på miljøet, hvis alle Østersølandene når op på vort antal biler pr. indbygger, ligesom affaldsproblemerne ville blive totalt uoverskuelige, dersom alle indbyggere rundt om Østersøen »producerede« lige så megen affald, som vi danskere gør pr. indbygger.

Forureningen er ganske ulige fordelt, og indtil videre er det helt åbenbart, at de største forurenere er dem, der har højest økonomisk levestandard.

Det siger sig selv, at de her anførte eksempler kan gentages med endnu større styrke i en sammenligning mellem Danmark og ulandene.

Nogle håber på, at det servicesamfund, som vi er på vej henimod, automatisk vil blive et samfund med